

Naantalin kaupunki

Luonnonmaan ja Lapilan ym. saarien
osayleiskaavan tarkistus

Lähtötietoraportin täydennys

Sisällysluettelo

1	LINNUSTO	2
2	ARVOKKAAT KALLIOALUEET	2
3	RAKENNUSPAIKAT	4

1 Linnusto

Keväällä tarkennettiin luontotietoja linnuston osalta Turun lintutieteellisen seuran tietojen perusteella. Tulokset on esitetty seuraavissa kappaleissa.

Naantalin Luonnonmaan ja Lapilan alueita ei voida pitää linnustollisesti erityisen arvokkaina alueina. Alueelta puuttuvat linnustollista merkitystä omaavat suuret elinympäristökokonaisuudet, kuten laajat suo- tai ruovikkoalueet. Arvokkaimpina linnustollisesti voidaan pitää Lapilan saaren ranta-alueita, Luonnonmaan lehtoisia alueita sekä jossain määrin Matalahden ruovikkoaluetta. Lapilan saari ja sitä ympäröivät pienet saaret ja luodot tarjoavat vesilinnuille ja rantalinnustolle hyviä, rauhallisia pesimäympäristöjä. Luonnonmaan lehtoisilla alueilla (sisämaan lehdot, rantojen lehdot ja tervaleppäiset luhdat) on tarjolla sellaisia elinympäristöjä, jotka poikkeavat lähialueiden havupuuvältaisten metsien ympäristöistä. Matalahti ei ole laajemmin erityisen arvokas linnustollisesti, mutta kaava-alueella se tarjoaa muusta rantaympäristöstä hieman poikkeavan, laajemman ruovikkoympäristön, jota eri vesilinnut voivat käyttää pesintään ja ravinnonhakuun.

Kaava-alueella tavataan todennäköisesti useita lintudirektiivin liitteen I lajeja myös pesivänä. Mahdollisia ovat esimerkiksi kaulushaikara, ruskosuohaukka (molemmille sopivaa ympäristöä Matalahdessa), ampuhaukka, pyy, ruisräikkä, luhtahuitti (kaksi viimeksimainittua pelto-ruovikkoalueilla), kalatiira (rannoilla, luodoilla, saarilla), huuhkaja (mahdollisesti kalliomäillä, hakkuuaukeilla) varpuspöllö, helmipöllö, kehääjä (mahdollisesti kallioiden männiköissä), harmaapäätikka ja palokärki.

Turun lintutieteellisen yhdistyksen havaintorekisterin aineisto kaava-alueelta ei ole kattava, mutta kuvastaa jossain määrin alueen tavanomaisuutta. Havainto-aineiston perusteella ei voida paikantaa minkään uhanalaisen tai direktiivilajin pesintää, mutta edellä mainitut ympäristöt (Lapila, Matalahti, lehtoalueet) yhdessä kallioiden mäntyä kasvavien mäkien ja vuorien kanssa edustavat kaava-alueen linnustollisesti tärkeimpiä alueita. Mitään näistä alueista ei kuitenkaan voida pitää yksiselitteisesti linnustollisesti erityisen merkittävänä tai yhdisteltynäkään sellaisena kokonaisuutena, jolla olisi selvää linnustollista erityisarvoa.

2 Arvokkaat kallioalueet

Julkaisussa ”Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä (Risto Heikkinen ja Jukka Husa 1995. Vesi ja ympäristöhallinnon julkaisuja, sarja A, Vesi ja Ympäristöhallitus, Helsinki 1995)” inventoiduista kohteista kaava-alueella sijaitsevat seuraavat kaksi kohdetta: Valtakunnallisesti arvokkaaksi kohteeksi on osoitettu Ajonpään kallioalue (1).

Paikallisesti arvokkaaksi tai vähemmän merkittäväksi kallioalueeksi on selvityksessä osoitettu Hyypiönvuori – Nikulanvuori (2). Kohde on selvityksessä arvoluokkaa 5, josta todetaan seuraavaa: ”...arvoluokkaan 5 kuuluvat alueet sisältävät kuitenkin siinä määrin merkittäviä maisema- ja luonnonarvoja, ettei niille tulisi myöntää maa-aineslain mukaisia ottolupia”.

Lähtötietoraportissa (Naantalın kaupunki, Luonnonmaan ja Lapilan ym. saarien osayleiskaavan tarkistus, lähtötietoraportti, Maa ja Vesi Oy 2005) arvokkaista kallioalueista on todettu seuraavaa: ”Tasaisten peltolaaksojen ja karujen kallioselänteiden rajakohdat ovat maisemakuvan kannalta mielenkiintoisia, ja erityisesti rantojen kalliojyrkänteet ovat rantamaiseman kohokohtia. Erityisen arvokkaiksi kallioalueiksi on aiemmissa selvityksissä katsottu Viialan linnavuori (3), Ajonpäänokka (1), Kotkavuori (4), Nikulanvuori(2) sekä Hyypiönvuori (2).”

Muita mainittavia, maiseman kannalta merkittäviä kallioalueita ovat perusselvitysvaiheen maastokäyntien perusteella Naantalinsalmea rajaavat kallioselänteet Viialan alueella (5), Ajonpään länsipuoliset rannan kallioalueet (6) sekä Porhovuori (7) Rymättylään johtavan sillan kupeessa. Em. alueilla ei ole ”virallista” statusta eikä niitä ole merkitty lähtötietoraportin kartoille. Alueiden maisemallinen merkittävyys perustuu niiden eheyteen, vaikuttavuuteen ja/tai asemaan maisemakuvassa esim. meren suunnasta, sisääntuloteiltä tai lähiympäristön vilkkailta veneväyliltä kohti suunnitelualuetta katsottaessa. Lisäksi Viialan alueella (5) voimakkaat maastonmuodot luovat mittakaavallista tukea alueen raskaille toiminnoille.

3 Rakennuspaikat

Syksyllä 2006 on selvitetty rantaan rajoittuvilla kiinteistöillä oleva rakennuskanta seuraavin perustein:

Lähtökohtana oli Maanmittauslaitoksen maastotietokanta ja sen rakennustiedot. Maastotietokannan rakennukset ovat melko luotettavasti sijainniltaan oikein, mikä on merkittävää rantarakentamisen käytetyn ja uuden rakennusoikeuden selvittämisessä. Sen sijaan ajantasaisuudessa ja etenkin rakennusten käyttötarkoituksissa on virheellisyyksiä, joita kaupungin sisäisessä tarkistustyössä pyrittiin mahdollisuuksien mukaan korjaamaan.

Kaupunki suoritti aineiston tarkistuksia seuraavasti:

- rantaan rajoittuvilta kiinteistöiltä haettiin ne rakennukset, joilla VRK:n tietojen mukaan oli asukkaita (kotipaikkatunnus)
- vastaavasti haettiin rantakiinteistöiltä sellaiset asumattomat rakennukset, joiden käyttötarkoitus oli vakituinen asunto eli yhden tai kahden asunnon talo
- löytyneitä tietoja verrattiin kiinteistöveroluettelon käyttötarkoitustietoihin
- rantarakennusten tilanne käytiin läpi rakennusvalvonnan kanssa käyttötarkoitusten tarkistamiseksi
- tarkistuksessa käytettiin myös kaupungin pohjakartta-aineistoja sekä ilmakuvia
- asemakaava-alueet ja vanhat rantakaavat jätettiin tarkastelun ulkopuolelle
- tarkistusten seurauksena syntyi käsitys niistä rakennuspaikoista, jotka soveltuvat pysyvään asumiseen joko myönnettyjen rakennuslupien perusteella tai vanhoina rakennuspaikkoina

Rakennuspaikkojen tarkistuksia ei puutteellisten tietojen ym. seikkojen johdosta ole mahdollista tehdä aukottomasti. Rakennusten tulkintaa on jouduttu ja joudutaan todennäköisesti tarkistamaan prosessin kuluessa.